اخبار کوتاه

کاهش ۱۴.۸ درصدی نرخ رشد نقدینگی

براساس گزارش بانک مرکزی، نرخ رشد نقدینگی از ابتدای شروع دولت سیزدهم در مرداد ماه ۱۴۰۰ از ۳۹.۱ درصد به ۲۴.۳ درصد در پایان سال ۱۴۰۲ رسید که کاهش ۱۴.۸ درصدی را تجربه کرده است و طبق اعلام این بانک، روند کاهشی در سال جاری نیز ادامه خواهد داشت.

به گزارش پیام آشنا طبق اعلام بانک مرکزی، نرخ رشد نقدینگی تا پایان سال ۱۴۰۲ در قیاس با زمان شروع دولت سیزدهم در مرداد ماه ۱۴۰۰ با کاهش ۱۴.۸ درصدی از ۳۹.۱ درصد به ۲۴.۳ درصد رسید. بر اساس این گزارش نرخ رشد نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۹ حدود ۴۰.۶ درصد و در مرداد ماه ۱۴۰۰ رقم ۳۹.۱ درصد بود که در پایان سال ۱۴۰۰ با کاهش ۲.۸ درصدی به رقم ۳۶.۳ درصد رسید. علاوه بر این، در پایان سال ۱۴۰۱ نرخ رشد نقدینی به ۳۱.۱ درصد و در پایان سال ۱۴۰۲ به ۲۴.۳ درصد رسیده است. گفتنی است: حجم نقدینگی در پایان اسفند ۱۴۰۲ معادل ۷۸۸۰۸۹ هزار میلیارد ریال بود. باید اشاره داشت که رقم میزان رشد نقدینگی هدف گذاری شده برای سال ۱۴۰۲ معادل ۲۵ درصد بود که این رقم در سال گذشته به ۲۴.۳ درصد و کمتر از میزان هدف گذاری تعیین شده برای سال ۱۴۰۲ بود. آخرین بار رقم رشد نقدینگی زیر ۲۵ درصد در سال ۱۳۹۷ رخ داد که به ۲۳.۱ درصد رسید. طبق اعلام بانک مرکزی، برای امسال نرخ رشد نقدینگی ۲۳ درصد هدف گذاری شده است.

۵۰۰ لیتر موادغذایی تاریخ مصرف گذشته در کرج معدوم شد

مدیر کل تعزیرات حکومتی البرز از معدوم سازی بیش از ۵۰۰ لیتر لبنیات و آبلیمو تاریخ مصرف گذشته و فلفل در این استان خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، حمیدرضا گیوافر گفت: این مقدار مواد غذایی فاسد در جریان گشت مشترک شعبه هشتم تعزیرات حکومتی و بازرسان اصناف و بهداشت البرز از بازار روز های کرج کشف شد. مدیرکل تعزیرات حکومتی البرز افزود: در این بازدید بیش از ۴۰۰ لیتر لبنیات شامل شیر، ماست، دوغ و ۱۰۰ لیتر آبلیمو تاریخ مصرف گذشته و فلفل کشف و معدوم شد. گیوافر گفت: طرح تشدید نظارت بر فروشگاه‌های زنجیره‌ای، میادین میوه و تره بار، شیرینی فروشی‌ها با جدیت ادامه دارد و با متخلفان با جدیت در چارچوب قانون برخورد می‌شود. وی افزود: از ابتدای طرح رمضانی و نوروزی استان البرز تاکنون چندین هزار کیلوگرم مواد غذایی فاسد کشف شده است.

ثبت ۶ میلیون تردد دریایی تا ۱۳ فروردین

سخنگوی سفرهای دریایی سازمان بنادر و دریانوردی در نوروز ۱۴۰۳، از انجام ۶ میلیون تردد دریایی از ۲۴ اسفندماه ۱۴۰۲ تا ۱۳ فروردین ماه امسال خبر داد و گفت: هم اکنون خدمت‌رسانی لازم همزمان با موج بازگشت مردم از سفرهای نوروزی در حوزه دریایی در حال انجام است.

به گزارش پیام آشنا، «عصراد عفیفی‌پور» در مورد طرح تسهیل سفرهای دریایی نوروز ۱۴۰۳ با اشاره به اینکه طرح مذکور از ۲۴ اسفندماه سال گذشته آغاز شد و همچنان ادامه دارد گفت: در این طرح ۵۰ فروند شناور مسافری، ۴۷ فروند شناور مخصوص حمل خودرو و ۱۲ هزار و ۵۰۰ فروند شناور و قایق تفریحی سامانمند شده و خدمات‌رسانی کردند. وی افزود: از ۲۴ اسفندماه سال گذشته تا صبح ۱۳ فروردین‌ماه سال جاری، ۶ میلیون تردد مسافری و گردشگری دریایی در بنادر شمالی و جنوبی کشور انجام و ۶۳۷ هزار خودرو بین بنادر به‌ویژه در غرب استان هرمزگان از جمله بنادر چارک، پل و آفتاب با جزایر قشم و کیش جابجا شد. سخنگوی سفرهای دریایی سازمان بنادر و دریانوردی در نوروز ۱۴۰۳ با اشاره به اینکه نسبت به سال گذشته تغییر محسوسی در آمار مشاهده نمی‌شود عنوان کرد: با توجه به رصد، پایش و حضور میدانی افراد درگیر در طرح تسهیل سفرهای دریایی نوروز ۱۴۰۳ که افزون بر ۷ هزار نفر نیروهای سازمان بنادر و دریانوردی در ستاد و بنادر کشور بود با حادثه قابل توجهی روبرو نبودیم. عفیفی‌پور ادامه داد: در حال حاضر عملیات مسافری و گردشگری دریایی در همه بنادر کشور در حال انجام است و خدمات‌رسانی به مسافران و گردشگرانی که به شهرهای خود بازمی‌گردند ارائه می‌شود. وی با اشاره به اینکه در طرح تسهیل سفرهای دریایی نوروز ۱۴۰۳ چند روزی با شرایط نامساعد جوی روبرو بودیم، خاطرنشان کرد: با اطلاع‌رسانی جامع و گسترده انجام شده شرایط مدیریت شد و مشکل جدی پیش نیامد. سخنگوی سفرهای دریایی سازمان بنادر و دریانوردی در نوروز ۱۴۰۳ با بیان اینکه هم اکنون تردد و جابه‌جایی‌ها همزمان با موج بازگشت مردم از سفرهای نوروز در حال انجام است، ابراز امیدواری کرد تا پایان طرح تسهیل سفرهای دریایی شاهد خدمت‌رسانی مطلوب همانند روزهای گذشته باشیم.

خرید و فروش کارت سوخت صحت ندارد

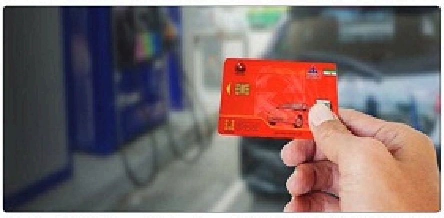

پس از اعلام وزیر نفت مبنی بر تکلیف این وزارتخانه بر انجام ۹۵ درصد سوخت‌گیری با استفاده از کارت‌های سوخت شخصی؛ شایعه‌ای با عنوان جمع‌آوری کارت سوخت جایگاه مطرح شد و برخی رسانه‌ها اقدام به انتشار اخبار خرید و فروش کارت سوخت کردند که این موضوع صحت ندارد و توسط مسئولان تکذیب شد.

به گزارش پیام آشنا، یکی از موارد قانون بودجه در سال ۱۴۰۲، مکلف کردن وزارت نفت مبنی بر انجام ۹۵ درصد از عملیات سوختگیری با استفاده از کارت‌های سوخت شخصی است.

جواد اوجی، وزیر نفت در مصاحبه با رسانه‌ها به این نکته اشاره کرده بود و گفت: در هفته‌های آینده و همسو با مدیریت مصرف بنزین و حسب تکلیف قانونی باید با کارت شخصی سوخت‌گیری انجام شود، از این رو از مردم درخواست داریم با کارت سوخت شخصی سوختگیری کنند؛ زیرا در مدیریت مصرف سوخت موثر است. بلافاصله برخی از رسانه‌ها به اشتباه تیتر زدند که قرار است تا ۱۰ روز آینده کارت سوخت جایگاه‌ها جمع شود و هیچ کارت سوختی در جایگاه‌ها موجود نخواهد بود؛ در صورتی که این موضوع صحت نداشت و حتی وزیر نفت نیز در این مورد سخنی نگفته بود؛ آن طور که اوجی تاکید کرده بود در جایگاه‌ها کارت سوخت آزاد قرار می‌گیرد؛ این سخن وزیر نفت نشان می‌دهد که تصمیمی برای جمع‌آوری کارت‌های سوخت جایگاه‌ها وجود ندارد.

جعفر سالاری نسب، مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران نیز بعد از سخنان وزیر نفت، گفت: کارت سوخت‌های اضطراری به تعداد معدود در جایگاه‌های سوخت قرار می‌گیرد تا افرادی که کارت سوختشان نرسیده و مشکل دارند، استفاده کنند.

وی همچنین تاکید کرد: اعداد و ارقامی که برای کارت‌های سوخت مطرح می‌شود، واقعیت ندارد و اصلا منطقی نیست که شخصی بخواهد تا ۲۰ میلیون تومان برای کارت سوخت هزینه کند.

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفت هیچ نگرانی بابت توزیع بنزین وجود ندارد و مردم به شایعات توجه نکنند.

با این حال بازار شایعات همچنان برقرار است و در برخی از صفحات فضای مجازی صحبت از خرید و فروش کارت سوخت با قیمت‌های ۵ تا ۲۰ میلیون مطرح می‌شود؛ در صورتی که با یک حساب و کتاب ساده می‌توان در نظر گرفت که برای هیچ خریداری، کارت سوخت به قیمت گزاف ۵ تا ۲۰ میلیون تومان به صرفه نخواهد بود.

بنابر این گزارش، هر کارت سوخت، ۶۰ لیتر بنزین در ماه سهمیه دارد، تفاوت این نرخ با نرخ جایگاه برابر با ۱۵۰۰ تومان است، بنابراین هر فرد در ماه ۹۰ هزار تومان سود می‌کند، این عدد در یک سال برابر با یک میلیون و ۸۰ هزار تومان می‌شود که با ۵ تا ۲۰ میلیون تومان فاصله زیادی دارد؛ بنابراین به نظر می‌رسد چنین ادعاهایی صحت نداشته باشد.

مردم فعلا طلا نخرند؛ حباب سکه از مرز ۱۰ میلیون تومان گذشت

رئیس اتحادیه طلا ضمن بیان اینکه قیمت‌ها در بازار طلا و سکه ملتهب شده است، گفت: افزایش قیمت‌ها دور از انتظار بود بنابراین به مردم توصیه می‌کنیم تا زمان ثبات قیمت‌ها مبادله‌ای انجام ندهند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، نادر بذرافشان رئیس اتحادیه سازندگان و فروشندگان طلا و جواهر تهران در مورد وضعیت بازار طلا و سکه اظهار کرد: از جمله اصلی‌ترین دلایل افزایش قیمت‌ها در بازار طلا و سکه مربوط به نوسانات انس جهانی می‌شد که از ابتدای سال جاری نرخ انس حدود ۱۶۰ دلار افزایش یافت که به دور از انتظار بود بخشی از افزایش قیمت‌ها در بازار داخل هم ناشی از افزایش بیش از حد قیمت ارز و البته انتشار اخبار سیاسی و اقتصادی و بحران خاورمیانه بود.

وی با بیان اینکه از روز بازگشایی بازار روند افزایشی قیمت‌ها را داشتیم که دور از انتظار بود، افزود: در سال جاری هر گرم طلای ۱۸ عیار حدود ۳۱۰ هزار تومان افزایش قیمت داشت که باعث شد بازارهای داخلی ملتهب شوند. سکه از مرز ۴۵ میلیون تومان گذشته که از ابتدای شروع سال کاری ۶ میلیون تومان گران شده است.

بذرافشان در مورد وضعیت تقاضا اظهار داشت: تقاضا چندان افزایشی نیافته و شرایط عادی است. مبادله‌ای انجام نمی‌شود و مردم منتظر هستند که ببینند شرایط بازار به چه سمتی می‌رود.

وی اضافه کرد: متأسفانه امسال حباب سکه از مرز ۱۰ میلیون تومان گذشته و به ۱۰ میلیون و ۱۷۰ هزار تومان رسیده است، بنابراین می‌توان گفت قیمت‌ها در بازار کاذب و غیراصولی است.

بذرافشان ضمن توصیه به مردم برای عدم ورود به بازارهای ملتهب گفت: توصیه ما این است که مردم سعی کنند در بازارهایی که التهاب دارد، ورود نکرده و صبر کنند بازار به ثبات برسد و بعد از اینکه قیمت‌ها به ثبات رسید اقدام به خرید و فروش سکه و طلا کنند.

وی همچنین تاکید کرد: اگر بانک مرکزی نسبت به کنترل بازار ارز و عرضه سکه و شمش طلا اقدام کند می‌تواند نقش محوری در ثبات قیمت‌ها در بازار سکه و طلا داشته باشد.

دبیر کانون سراسری مرغداران گوشتی:

مازاد تولید مرغ داریم

دبیر کانون سراسری مرغداران گوشتی گفت که با مازاد مرغ در کشور مواجه هستیم، زیرا جوجه‌ریزی و تولید افزایش یافته، اما جمع‌آوری و صادرات این کالای پروتئینی به درستی انجام نمی‌شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، پرویز فروغی با بیان اینکه قیمت مرغ زنده درب مرغداری‌ها به کیلویی ۵۵ تا ۵۷ هزار تومان رسیده است، گفت: این در حالیست که قیمت تمام شده مرغ برای مرغداران کیلویی ۶۴ تا ۶۵ هزار تومان تمام می‌شود و مرغداران حدود ۱۰ هزار تومان در ضرر هستند.

وی افزود: با مازاد مرغ مواجه هستیم، زیرا جوجه‌ریزی و تولید مرغ افزایش یافته و مرغ بر روی دست مرغداران مانده است.

دبیر کانون سراسری مرغداران گوشتی تصریح کرد: قرار بود مازاد مرغ توسط شرکت پشتیبانی امور دام با قیمت هر کیلو ۵۸ هزار تومان خریداری شود، اما این شرکت قادر به خرید مستقیم مرغ زنده از مرغدار نیست، زیرا زیرساخت‌های لازم برای کشتار و بسته‌بندی را ندارد و فقط تناژ محدودی از طریق مباشرین خریداری کرده که آنچنان در جمع آوری مازاد تولید اثربخش نبوده است.

فروغی با اشاره به اینکه صادرات هم به درستی صورت نمی‌گیرد، گفت: تناژی مرغ به عراق صادر شد که آن هم در حال حاضر متوقف شده است.

به گفته این فعال بخش خصوصی چون از قدیم دولت برنامه مدونی برای صادرات وجود نداشته و اکثر تصمیمات مقطعی بوده اینگونه صادرات فایده‌ای برای صنعت ندارد.

فروغی با بیان اینکه قیمت جوجه یکروزه به حدود ۳۰ هزار تومان رسیده است، گفت: مرغ‌هایی که با کیلویی حدود ۱۰ هزار تومان ضرر تولیدکننده به بازار عرضه شده با جوجه ۳۰ تا ۳۲ هزار تومانی تولید شده است.

هدر رفت سالیانه ۳۲ میلیارد مترمکعب آب تصفیه شده از طریق نشت شبکه توزیع

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و کاهش هدر رفت آب شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور گفت: همه ساله بیش از ۳۲ میلیارد مترمکعب آب تصفیه‌شده از طریق نشت از شبکه‌های توزیع هدر می‌رود.

به گزارش پیام آشنا، علی سید زاده افزود: علاوه بر آن ۱۶ میلیارد مترمکعب در سال آب تصفیه شده به دست مشترکان می‌رسد، اما به دلایلی همچون مصارف غیرمجاز (آب دزدی)، عدم دقت در اندازه‌گیری و خطای مدیریتی به‌حساب نمی‌آید و قبض صادر نمی‌شود.

وی، آب بدون درآمد در شبکه توزیع آب را اختلاف بین کل ورودی به سیستم و مصارف مجاز با درآمد برشمرد و گفت: آب بدون درآمد به سه بخش هدررفت واقعی، هدررفت ظاهری و مصارف مجاز بدون درآمد تقسیم می‌شود. مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور خاطرنشان کرد: بالا بودن آب بدون درآمد در یک سیستم، منجر به هدر رفتن و اتلاف منابع باارزش و محدود آب و سرمایه‌گذاری‌های غیرضروری در بخش تولید می‌شود. سید زاده ادامه‌داد: بر این اساس کاهش آب بدون درآمد یکی از مباحث و اقدام‌های کلیدی در مدیریت سیستم‌های آبرسانی بوده و به‌ویژه در شرایط کاهش و کمبود منابع آب، جلوگیری از هدر رفت آب تصفیه‌شده نقش مهم‌تری را ایفا می‌کند.

وی درباره مزایای کاهش آب بدون درآمد در شبکه، گفت: در این رویکرد نیاز به تولید و تصفیه آب کمتر خواهد شد و در پی آن صرفه‌جویی زیادی در هزینه‌های بهره‌برداری و نگهداری رخ داده و نیاز به توسعه ظرفیت به تعویق خواهد افتاد.

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور اضافه کرد: همچنین هدر رفت ظاهری و اسراف در مصرف کاهش یافته و میزان کل مصرف کمتر می‌شود، درک و شناخت بهتری از الگوی مصرف واقعی ایجاد شده و در نتیجه امکان بهینه‌کردن سیستم‌های توزیع و بهبود پیش‌بینی تقاضا فراهم می‌شود و علاوه بر این جریان‌های فاضلاب و آلودگی‌ها کمتر خواهد شد.

سیدزاده با بیان اینکه حجم آب بدون درآمد و یا هدر رفت آب در جهان بسیار زیاد است، گفت: میانگین جهانی هدر رفت آب در حدود ۲۵ درصد برآورد شده است، این در حالی است که در بعضی کشورهای دارای درآمد کم، مقدار هدر رفت در حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد منابع آبی است. مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور با بیان اینکه در کشورهای در حال توسعه، هدر رفت منابع ناشی از سطوح بالای آب بدون درآمد قابل ملاحظه است، افزود: بر اساس یک برآورد محافظه‌کارانه از کل هزینه‌های سالیانه خدمات و تاسیسات آبرسانی مربوط به آب بدون درآمد در سراسر جهان، این رقم در حدود ۱۴ میلیارد دلار است که در حدود یک‌سوم از این مقدار مربوط به کشورهای در حال توسعه است.

وی با بیان اینکه در کشورهای در حال توسعه روزانه در حدود ۴۵ میلیون مترمکعب آب از طریق نشت از شبکه‌های توزیع هدر می‌رود، گفت: این حجم، برای آبرسانی به حدود ۲۰۰ میلیون نفر کافی است. به طور مشابه روزانه نزدیک به ۳۰ میلیون مترمکعب آب تصفیه‌شده به دست مشترکان می‌رسد اما به دلایلی همچون مصارف غیرمجاز (آب دزدی)، عدم دقت در اندازه‌گیری و خطای مدیریتی به‌حساب نمی‌آید و قبض صادر نمی‌شود.

سیدزاده با اشاره به اینکه از بین بردن کل آب بدون درآمد در تاسیسات آبرسانی امکان‌پذیر و عملی نیست، خاطرنشان کرد: رساندن سطح هدر رفت در کشورهای در حال توسعه به نصف مقدار فعلی یک هدف واقع‌بینانه به نظر می‌رسد و این میزان کاهش هدر رفت می‌تواند سالیانه در حدود ۲.۹ میلیارد دلار سرمایه اضافی (به علت افزایش درآمد و کاهش هزینه) برای بخش آب تولید کند و امکان آبرسانی به ۹۰ میلیون نفر جمعیت جدید را بدون نیاز به سرمایه‌گذاری جدید در بخش تولید یا برداشت بیشتر از منابع محدود آبی فراهم کند.

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور، میزان آب بدون درآمد در کشور ایران را مطابق آخرین جدول بالانس آب در حدود ۳۱.۳ درصد دانست و ادامه‌داد: از این میزان ۱۵.۵ درصد مربوط به هدررفت فیزیکی (واقعی)، ۱۴.۲ درصد هدررفت غیرفیزیکی (ظاهری و غیرمجاز) و ۱.۴ درصد مربوط به مصارف مجاز بدون درآمد است. وی در ارتباط با اقدام‌های کشورمان در سال ۱۴۰۲ به‌منظور کنترل و کاهش هدررفت آب، اضافه‌کرد: اصلاح و بازسازی حدود ۲ هزار و ۶۷۱ کیلومتر شبکه فرسوده آب، بازسازی ۲۳۶ کیلومتر خطوط انتقال، نشت‌یابی یک‌هزار و ۶۸۴ کیلومتر خطوط انتقال، نشت‌یابی ۱۸ هزار و ۷۹۷ کیلومتر شبکه توزیع، نشت‌یابی و رفع نشت ۳۴۰ باب مخزن ذخیره آب، تعویض ۲۵۶ هزار کنتور خراب مشترکان و خرید و نصب ۱۴۱ دستگاه شیر فشارشکن از اهم اقدام‌های انجام شده در سال ۱۴۰۲ برای کنترل و کاهش هدررفت آب بوده است.

سیدزاده ابراز امیدواری کرد با برنامه‌ریزی انجام شده در شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و تلاش شرکت‌های آب و فاضلاب در سال‌های آتی، گام‌به‌گام شاهد کاهش آب بدون درآمد و هدررفت در شبکه‌های توزیع آب کشور ایران باشیم.

۸۵ میلیارد تومان بودجه خاک در سال ۱۴۰۳

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی گفت: ۸۵ میلیارد تومان مصوب شده است. اعتبارات استان‌ها هم مشخص شده و ما هم بر اساس اعتبار تخصیصی داده شده، برنامه‌ها را جلو می‌بریم.

به گزارش پیام آشنا، صفدر نیازی شهرکی، معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی در پاسخ به این پرسش که برای سلامت خاک در بودجه ۱۴۰۳ چقدر اعتبار تخصیص داده شده است، به مهر گفت: ۸۵ میلیارد تومان مصوب شده است. اعتبارات استان‌ها هم مشخص شده و ما هم بر اساس اعتبار تخصیصی داده شده، برنامه‌ها را جلو می‌بریم.

وی درباره اعتبار مورد نیاز هم گفت: اگر تکلیفی که دولت بر عهده ما گذاشته که کل کشور را حداقل در اراضی آبی مطالعات خاک شناسی یک بیست‌وپنج هزارم انجام دهیم و موضوع حاصلخیزی آن، نزدیک به ۶ هزار میلیارد تومان (همت) اعتبار نیاز است.

وی اظهار کرد: در حال حاضر به دنبال این هستیم تا بخشی را دولت بدهد و بخشی را کشاورز و بخش خصوصی. به هر حال با تمام این تدابیر ۳ تا ۴ هزار میلیارد تومان در شرایط فعلی نیاز است.

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی در پایان گفت: در ۳ تا ۴ دهه گذشته اقدامات خوبی در حوزه آب، چه در بحث انتقال آب و چه راندمان آن انجام شده است، اما این مهم درباره خاک به فراموشی سپرده شده بود. ما اگر خاک خوب و حاصلخیزی نداشته باشیم اگر آب نامحدودی هم در اختیار داشته باشیم بهره‌وری بالا نخواهد بود.

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد: خاک بستر تولید است. امیدوارم همکاری بین نهادی و متولیان، خاک را در کانون توجه قرار دهند و بدانیم برای پایداری کشت قرار است چه اقداماتی داشته باشیم.

یادداشت

تبانی در بازارهای دوسویه

چرا «عجله دارم» منجر به گران‌فروشی خواهد شد؟ در سال گذشته، بحث‌های زیادی مبنی بر مزایا و معایب وجود گزینه «عجله دارم» در تاکسی‌های اینترنتی شکل گرفت. انتقاد اصلی به وجود چنین گزینه‌ای این بود که «عجله دارم» مصداق گران‌فروشی تاکسی‌های اینترنتی است و موجب بالاتر رفتن قیمت از حد مورد تایید سیاست‌گذار می‌شود. در مقابل اما مخالفان این برداشت معتقد بودند که اساسا حذف گزینه «عجله دارم» موجب سرکوب قیمت شدید و خارج شدن بازار تاکسی‌های اینترنتی از قیمت بهینه بازار می‌شود. در این نوشتار به‌طور خلاصه به تحلیل این موضوع و بررسی درستی و چگونگی برقراری ادعاهای دو طرف بحث پرداخته خواهد شد.

در علم اقتصاد، به بازارهایی مشابه بازار تاکسی اینترنتی، بازارهای دوسویه (two-sided market) گفته می‌شود. در یک‌سوی این بازار خریدار یا تقاضاکننده (در مثال تاکسی‌های اینترنتی، مسافری که تقاضای انجام سفر را دارد) و در سوی دیگر، فروشنده یا ارائه‌دهنده خدمت (راننده‌ای که حاضر است مسافر را جابه‌جا کند) حضور دارند. در این بازارها، پلتفرم دو نقش اصلی دارد: جورسازی خریدار با فروشنده مناسب (matching) و قیمت‌گذاری (pricing) معاملات بین دو سوی بازار. معیار اصلی سنجش کارآیی پلتفرم در چنین بازاری، تعداد معاملات کامل شده است.

مساله اساسی مورد مواجهه پلتفرم در چنین بازارهایی وجود اطلاعات شخصی (private types) در دو سوی بازار است. پلتفرم نمی‌داند که مسافر تا چه مقدار حاضر به پرداخت برای یک سفر خاص است و راننده از چه قیمتی بالاتر حاضر به قبول سفر است. در قیمت بسیار بالا، اگرچه راننده‌های بسیاری برای انجام سفر ترغیب می‌شوند، اما از طرف مقابل مسافران کمی حاضر به پرداخت هزینه سفر خواهند بود. در طرف مقابل، قیمت بسیار پایین باعث می‌شود که مسافران زیادی به استفاده از تاکسی اینترنتی تمایل داشته باشند اما رانندگان کمی حاضر به قبول سفر باشند. به عبارت دیگر، بالا رفتن قیمت باعث می‌شود تنها مسافرانی در سمت خریدار باقی بمانند که تمایل به پرداخت (willingness to pay) بالایی برای سفر دارند و سرکوب شدید قیمت باعث می‌شود تنها رانندگانی باقی بمانند که هزینه عرضه (Supply price) کمی داشته باشند. نتیجه هر دوی اینها کم شدن تعداد معاملات موفق در کل بازار است.

ایده اصلی وجود گزینه «عجله دارم» یا گزینه‌های مشابه، ایجاد امکان جورسازی بهتر برای مسافری با تمایل به پرداخت بالاست. در واقع مسافری که حاضر به پرداخت پول بیشتر در ازای اطمینان از پیدا شدن راننده و سریع‌تر قبول شدن درخواست خود است، از این گزینه استفاده کرده تا بتواند احتمال قبول شدن سفر توسط رانندگان را بالا ببرد. استدلال اصلی مدافعان این ایده این است که در شرایط سرکوب قیمتی که به علت قیمت پایین تحمیلی، بازار دوسویه با کمبود عرضه مواجه شده است و در سمت تقاضا صف ایجاد شده است (تعداد تقاضاکننده‌های سفر بیشتر از تعداد عرضه‌کنندگان شده)، استفاده از گزینه «عجله دارم» و پرداخت هزینه بیشتر، امکان جدا شدن تقاضاکنندگان با تمایل به پرداخت بالاتر از بقیه را ایجاد می‌کند که در نهایت به جورسازی بهینه‌تر منجر می‌شود.

چنین تحلیلی برای کوتاه‌مدت معتبر است و یکی از فروض اصلی این تحلیل این است که هر راننده و مسافر تنها به قیمت نگاه می‌کند و تنها برای یک سفر تصمیم می‌گیرد. اما برای تحلیل بلندمدت و واقعی‌تر، باید امکان تبانی (collusion) را در یک سمت بازار در نظر گرفت. در ادبیات اقتصاد، منظور از تبانی رفتار استراتژیک سمتی از بازار است که با چشم‌پوشی از سود کوتاه‌مدت، تلاش دارد به سود بلندمدت برسد. در مثال مورد بحث، نمونه‌ای از تبانی، قبول نشدن سفرهای با قیمت بالاتر از هزینه سفر توسط تمامی رانندگان به امید بالاتر رفتن قیمت سفرها در آینده است. توجه داشته باشید که اگر قیمت سفر بالاتر از هزینه آن باشد، در تحلیل کوتاه‌مدت (یا اصطلاحا یک‌دوره‌ای) رانندگان باید سفر را قبول کنند، اما در تحلیل بلندمدت (چند‌دوره‌ای)، رانندگان با نپذیرفتن سفرها و اطمینان از نپذیرفتن آن توسط دیگر رانندگان، می‌توانند قیمت سفرها را به سمت بالا هل داده و بازار را وارد تعادل جدیدی کنند.

امکان وجود تبانی در بازارها و احتمال وقوع آنها به عواملی مانند ترجیحات افراد در طول زمان، تعداد افراد حاضر در بازار و نیز بازار افراد از نحوه کارکرد پلتفرم بستگی دارد. اما نکته حائز اهمیت این است که اضافه کردن گزینه «عجله دارم»، امکان تبانی را تسهیل کرده و می‌تواند در بلندمدت به افزایش نسبی قیمت منجر شود. چنین رفتاری، در قبول نکردن قیمت‌های پایین به امید انتخاب گزینه «عجله دارم» و بالا رفتن قیمت، در بلندمدت زمینه بروز تعادل تبانی را ایجاد کرده، باعث حذف قسمتی از مسافران با تمایل به پرداخت متوسط از گردونه بازی شده و احتمالا موجب کاهش رفاه کلی می‌شود.

به‌عنوان جمع‌بندی، اگرچه سرکوب قیمت و نگه‌داشتن قیمت بالاتر یا پایین‌تر از قیمت بهینه باعث کاهش رفاه خواهد شد، اما وجود گزینه‌هایی مانند «عجله دارم» به صورت همیشگی باعث تسهیل تبانی در بازارهای دوسویه شده و اثرات مخرب خود را به همراه خواهد داشت.

رامتین سلامت
پژوهشگر دکترای اقتصاد دانشگاه هیوستون آمریکا
Alborz.payam@gmail.com

خبر

ایران ۱۲ مرکز تجاری فعال در منطقه حوزه غرب آسیا دارد

مدیرکل دفتر غرب آسیای سازمان توسعه تجارت ایران با بیان اینکه ایران ۱۲ مرکز تجاری فعال در عراق، سوریه، امارات، ترکیه، قطر دارد، گفت: توسعه روابط تجاری با کشورهای همسایه از فعالیت مستمر مراکز تجاری ایران است.

به گزارش پیام آشنا، عبدالامیر ربیهاوی با اشاره به موفقیت‌های تجاری ایران با کشورهای غرب آسیا در ۱۴۰۲، گفت: دولت سیزدهم سیاست افزایش مراودات تجاری با کشورهای همسایه را در دستور کار خود قرار داد. از این رو یکی از اقدامات مهم سال ۱۴۰۲ برگزاری کمیسیون مشترک عمان بود و از نکات اصلی این کمیسیون اخذ موافقت اولیه برای آغاز مذاکرات تجارت ترجیحی با عمان است. مدیرکل دفتر غرب آسیای سازمان توسعه تجارت ایران افزود: افزایش خطوط کشتیرانی و هوایی، پایلوت شدن استان فارس به عنوان مرکز توریسم درمانی ایران برای بیماران عمانی از دیگر موافقت‌های کمیسیون مشترک ایران و عمان بوده است. وی، سوریه را یکی از کشورهای هدف تجاری ایران معرفی کرد و ادامه داد: کمیته عالی مشترک دو کشور با حضور نخست وزیر سوریه و معاون اول رئیس جمهور در آذرماه برگزار شد. این کمیته تلاش کرد توافق‌های ایران و سوریه را بعد از سفر رئیس جمهور ایران به سوریه را عملیاتی کند. به گفته ربیهاوی، یکی از بندهای مهم این کمیته سند الحاقی موافقتنامه تجارت آزاد و مستثنی شدن ۸۸ قلم کالا از پرداخت تعرفه بود. همچنین تعرفه تجاری با سوریه از ۴ درصد به صفر درصد کاهش یافت. مدیر کل دفتر غرب آسیای سازمان توسعه تجارت، عراق را شریک دوم تجاری ایران نامید و اضافه کرد: زمینه‌های حضور فعال شرکت‌های فنی و مهندسی ایرانی در ۱۴۰۲ در عراق فراهم شده بدون تردید حضور این شرکت‌ها می‌تواند ارزآوری مناسبی برای کشور به همراه داشته باشد. آنچه مسلم است عراق نیاز به بازسازی دارد و آنها خواهان همکاری مشترک در این زمینه با ما هستند.

بورس

مردم چگونه می‌توانند با سرمایه‌گذاری در بورس شعار سال را اجرایی کنند؟

طی سال‌های اخیر رهبر معظم انقلاب در راستای توجه بیشتر مسئولان به حوزه مهم اقتصاد عناوین مختلف اقتصادی به ویژه در حوزه تولید را به عنوان شعار سال مطرح کرده‌اند. امسال هم رهبر معظم انقلاب سال را با عنوان «جهش تولید با مشارکت مردم» نامگذاری کرده‌اند. از این رو شاید این سئوال در ذهن سرمایه گذاران بورس ایجاد شود که چگونه می‌توانند با سرمایه گذاری در بورس شعار امسال را عملیاتی کنند؟

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، فرزین آقایی‌گی کارشناس بورس در پاسخ به این سئوال اظهار کرد: یکی از موفقیت آمیزترین تجربه‌ها در سطح بین‌الملل، واگذاری امور اقتصادی اعم از مشارکت بخش خصوصی و جلب اعتماد سرمایه‌ها چه در داخل و چه در خارج از کشور است. وی با بیان اینکه وقتی صحبت از جهش تولید می‌کنیم یعنی رشد قابل توجه برای بهبود وضعیت اقتصادی، مهار تورم و سایر مولفه‌های اقتصادی که به طریق مثبت راضی شوند را در نظر می‌گیریم، افزود: در این راستا می‌بایست هزینه تمام شده تولید را به سطحی برسانیم که علاوه بر اینکه سود مورد انتظار سرمایه‌گذار تامین شود، کثرت عرضه موجب کاهش تورم به مرور زمان و در بازه‌های میان مدت و بلند مدت شده، با رقابتی کردن تولیدکنندگان به دلیل افزایش تولید صورت می‌گیرد، موجب بهبود تولید شده زمینه صادرات فراهم خواهد شد. آقایی‌گی با اشاره به اینکه باید برای جهش تولید و مشارکت مردم در تولید، اعتماد از دست رفته آنها به خصوص در بورس بازگردد، یادآور شد: با توجه به فراخوانی که در سال ۹۹ اعلام و حاصل آن بی‌اعتمادی مردم به بورس بود، همچنین دولت وقت در بورس بنگاه‌داری کرد و انواع بهره‌برداری لازم از بورس انجام داد و به یکباره بورس را کنار گذاشت، این موضوع سبب شد از سال ۹۹ تا این لحظه بورس عقب‌مانده‌ترین بازار را داشته باشد.